

MONETĀRAIS BIĻETENS 2006

7

Jūlijā patēriņa cenas Latvijā palielinājās par 0.6% un patēriņa cenu gada inflācija sasniedza 6.9% (augstākais līmenis kopš 2006. gada marta), atspoguļojot gan izmaksu kāpumu, gan augšo iekšzemes pieprasījumu. Ilgstošajam sausumam ietekmējot ražu, būtiski palielinājās neapstrādātās pārtikas cenas (šīs preču grupas cenu gada pieaugums sasniedza 14.5%). Visstraujāk gan salīdzinājumā ar jūniju, gan salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu kāpa kartupeļu cena. Nozīmīgi pieauga administratīvi regulējamās cenas (ūdens apgādes un kanalizācijas pakalpojumu cenas). Sezonas preču izpārdošanu dēļ saruka apģērba un apavu cenas. Stabila kreditēšanas attīstība, algu un nodarbinātības dinamika veicināja patēriņa cenu pamatinflācijas pieaugumu (līdz 4.9%).

Par augsto privāto patēriņu liecina straujais mazumtirdzniecības (t.sk. automobiļu pārdošanas un autodegvielas mazumtirdzniecības) apgrozījuma kāpums – jūnijā salīdzināmajās cenās tas bija par 25.6% lielāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā. Mērenāka bija rūpniecības izaugsme (5.7%, t.sk. produkcijas izlaides pieaugums apstrādes rūpniecībā – 4.8%). Savukārt jūlijā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka gan pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms, gan kravu apgrozījums Latvijas ostās (attiecīgi par 8.4% un 5.0%). Bezdarba līmenis jūlijā joprojām samazinājās (līdz 6.9%).

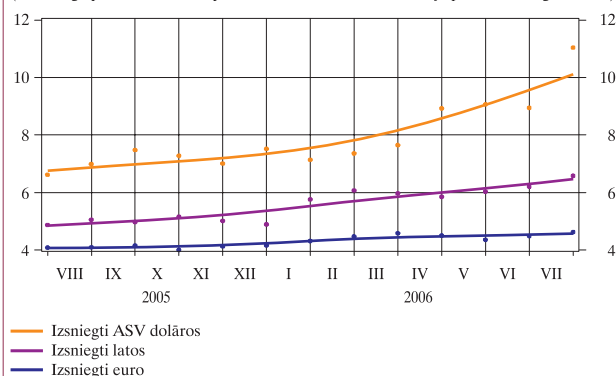
Zemās reālās procentu likmes un banku konkurence joprojām veicināja strauju kreditēšanas attīstību – jūlijā rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 331.0 milj. latu un kredītu gada pieauguma temps sasniedza 60.3%. Kredītu atlikuma kāpumu galvenokārt noteica hipotēku kredīta atlikuma palielināšanās (par 207.1 milj. latu), mājsaimniecībām izsniegto kredītu mājokļa iegādei atlikumam pieaugot par 132.7 milj. latu. Savukārt komerc kredīta atlikums palielinājās par 63.4 milj. latu, mājsaimniecībām izsniegto patēriņa kredītu atlikums – par 21.4 milj. latu un industriālā kredīta atlikums – par 16.7 milj. latu. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums pieauga par 166.8 milj. latu, bet finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikums – par 164.2 milj. latu. Gan mājsaimniecībām, gan finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps nedaudz palielinājās (attiecīgi līdz 79.0% un 48.6%). Joprojām visvairāk (par 299.8 milj. latu) pieauga eiro izsniegto kredītu atlikums, turpinoties arī latos izsniegto kredītu atlikuma kāpumam (50.2 milj. latu).

Ņemot vērā makroekonomiskās attīstības tendences Latvijā, ilgstoši negatīvās latos izsniegto kredītu reālās procentu likmes, kā arī neseno kārtējo bāzes procentu likmju paaugstinājumu eiro zonā un ASV, Latvijas Bankas padome, īstenojot ierobežojošu monetāro politiku, lai normalizētu kreditēšanas attīstības tempu, ar 2006. gada 15. jūliju paaugstināja refinansēšanas likmi par 0.5 procentu punktiem (līdz 4.5%). Arī lombarda kredītu procentu likmes tika paaugstinātas par 0.5 procentu punktiem.

2006. gada jūlijā valsts konsolidētā kopbudžeta finanslālais pārpalikums bija 21.4 milj. latu, bet 2006. gada pirmajos septiņos mēnešos – 228.6 milj. latu. Lai gan jūlijā valsts pamatbudžetā bija finanslālais deficīts (10.4 milj. latu), to kompensēja finanslālais pārpalikums sociālās apdrošināšanas fondā (28.3 milj. latu) un pašvaldību konsolidētajā budžetā (3.4 milj. latu). Budžeta ieņēmumu pieaugumu joprojām noteica nodokļu ieņē-

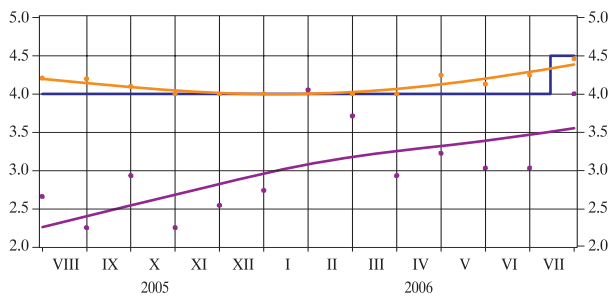
REZIDENTU MĀJSAIMNIECĪBĀM MĀJOKĻA IEGĀDEI IZSNIEGTO KREDĪTU PROCENTU LIKMES

(ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam; %)

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES

(%)

— Latvijas Bankas refinansēšanas likme
 — Repo kredītu vidējā svērtā procentu likme
 — Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

	2006	
	VI	VII
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	5.7	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.3	0.6
Gada (%)	6.3	6.9
Patēriņa cenu gada pamatinflācija ¹ (%)	4.7	4.9
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	74 387	73 333
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	7.0	6.9
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansālā bilance (milj. latu)	207.2	228.6
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	285.4	*
Imports	493.5	*
Bilance	-208.1	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas dati.

mumu kāpums: salīdzinājumā ar 2005. gada jūliju nodokļu ieņēmumi palielinājās par 24.6%. Nodokļu ieņēmumu pieaugumu noteica pievienotās vērtības nodokļa, sociālās apdrošināšanas iemaksu un iedzīvotāju ienākuma nodokļa kāpums (attiecīgi 31.4%, 30.3% un 24.4%). Budžeta izdevumu pieauguma temps jūlijā sasniedza 21.3%, kārtējiem izdevumiem palielinoties par 22.9%, subsīdijām un dotācijām – par 22.8% un izdevumiem kapitālieguldījumiem – par 23.5%.

Centrālās valdības un pašvaldību kopējais parāds pieauga par 3.8 milj. latu (līdz 1 093.9 milj. latu), un to noteica pašvaldību aizņēmumu apjoma kāpums (9.5 milj. latu).

Jūlijā skaidrās naudas apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs) kāpums (19.5 milj. latu) bija mazāks nekā jūnijā. Noguldījumu uz nakti atlikums palielinājās par 84.3 milj. latu, tādējādi naudas piedāvājums M1 pieauga par 103.8 milj. latu jeb 3.1% (iepriekšējā mēnesī – par 5.0%). Lēnāks bija naudas rādītāju M2 (146.6 milj. latu jeb 3.3%; jūnijā – 4.0%) un M3 (145.0 milj. latu jeb 3.2%; jūnijā – 3.9%) kāpums. M1, M2 un M3 gada pieauguma temps jūlijā palielinājās (attiecīgi līdz 42.0%, 40.7% un 41.1%).

Rezydentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un māsaimniecību veikto noguldījumu atlikuma pieauguma lielāko daļu jūlijā veidoja pieprasījuma noguldījumu atlikuma kāpums (66.5 milj. latu). Latos un eiro veikto noguldījumu atlikums pieauga attiecīgi par 54.7 milj. latu un 58.4 milj. latu. Savukārt māsaimniecību veikto noguldījumu atlikuma palielinājums bija daudz lielāks nekā finanšu iestāžu un nefinanšu sabiedrību veikto noguldījumu atlikuma kāpums (attiecīgi 94.2 milj. latu un 19.9 milj. latu).

Kredītresursu nodrošināšanai un rezervju prasību izpildei bankas piesaistīja papildu resursus ārvalstīs, tāpēc MFI (izņemot Latvijas Banku) tīro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs jūlijā pieauga par 232.7 milj. latu.

Centrālās bankas naudas piedāvājuma apjomu jūlijā palielināja ārvalstu valūtas pirkšana no bankām, tādējādi Latvijas Bankas tīro ārējo aktīvu apjoms pieauga par 98.7 milj. latu jeb 5.3%. Emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajām ārējām aktīviem jūlijā beigās bija 109.6%. Savukārt samazinoša ietekme uz naudas bāzi bija Latvijas Bankas intervencēm valdības vērtspapīru otrreizējā tirgū (centrālās bankas īpašumā esošo valdības vērtspapīru portfelis samazinājās par 45.3 milj. latu), kā arī valdības noguldījumu Latvijas Bankā palielinājumam un bankām izsniegto repo kredītu atlikuma sarukumam (tomēr mēneša laikā izsniegto repo kredītu apjoms – 75.4 milj. latu – bija 10.6 reizes lielāks nekā jūnijā).

Latvijas Bankas ierobežojošo monetāro politiku atspoguļoja RIGIBOR pieaugums: uz nakti izsniegtajiem kredītiem tas palielinājās no 3.50% jūlija sākumā līdz 4.62% jūlija beigās. Savukārt RIGIBOR kredītiem ar 6 un 12 mēnešu termiņu pieauga par 0.4 procentu punktiem (jūlija beigās – attiecīgi 4.74% un 4.79%).

Naudas tirgus procentu likmju kāpums veicināja ne-MFI izsniegto kredītu procentu likmju paaugstināšanos – māsaimniecībām latos izsniegto kredītu procentu likmes pieauga (līdz 9.9%; t.sk. mājokļa iegādei izsniegtajiem kredītiem – līdz 6.5%). Māsaimniecībām eiro izsniegto kredītu procentu likmes arī palielinājās (līdz 4.9%; t.sk. mājokļa iegādei izsniegtajiem kredītiem – līdz 4.8%). Nedaudz paaugstinājās arī nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likmes.

ASV dolāra un Japānas jenas kurss attiecībā pret latu jūlijā samazinājās (attiecīgi par 1.1% un 0.2%), savukārt Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss palielinājās par 1.1%.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)

	2006	
	VI	VII
MFI¹		
M3	4 528.1 ²	4 673.1
Repo darījumi	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	34.4	32.8
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	2.6	2.6
M2	4 491.0 ²	4 637.6
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	1 049.8 ²	1 082.3
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	125.5	135.8
M1	3 315.7	3 419.5
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)	839.5	859.0
Noguldījumi uz nakti	2 476.2	2 560.5
Tīrie ārējie aktīvi	-1 590.1	-1 724.1
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām	7 525.9	7 856.9
Kredīts valdībai	368.7	356.0
Centrālās valdības noguldījumi	271.4 ²	271.9
Ilgāka termiņa finanšu saistības	1 571.0	1 610.4
Latvijas Banka		
M0	1 766.0	1 805.3
Skaidrā nauda apgrozībā	927.9	948.8
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	838.1	856.4
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0	0
Tīrie ārējie aktīvi	1 879.9	1 978.6
Tīrie iekšējie aktīvi	-113.9	-173.4
Kredīti	-58.9	-113.1
MFI	1.2	0
Valdībai (neto)	-60.1	-113.1
Pārējie aktīvi (neto)	-55.0	-60.3
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	3 374.16	3 604.85
Zelts	144.50	157.14
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.15	0.15
Rezerves pozīcija SVF	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	3 229.43	3 447.48

¹ Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas metodoloģiju.

² Dati precizēti.

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2006	
	VI	VII
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	3.0	4.0
Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti latos)	6.4	6.5
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti latos)	9.8	9.9
t.sk. mājokļa iegādei	6.3	6.5
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	5.2	5.2
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	4.9	5.1
t.sk. mājokļa iegādei	4.7	4.8
No rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti latos)	3.3	4.2
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.0	1.2
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti latos)	3.2	3.7
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.5	0.5
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.4	3.3
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.5	1.4
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.5	3.8
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.2	1.3
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.0	4.5
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5600	0.5540
Ls pret GBP	1.0180	1.0290
Ls pret 100 JPY	0.4810	0.4800
Ls pret EUR	0.7028	0.7028

MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)

	2006	
	VI	VII
MFI rezerves	924.4	940.6
Nacionālā valūta kasēs	88.4	89.8
Noguldījumi Latvijas Bankā	836.1	850.7
Ārzemju aktīvi	3 509.5	3 512.2
Ārvalstu valūta kasēs	64.9	63.3
Prasības pret MFI	2 046.1	2 087.1
Prasības pret ne-MFI	1 346.8	1 316.7
Pārējie aktīvi	51.7	45.0
Prasības pret centrālo valdību	230.2	258.8
Prasības pret vietējo valdību	88.6	92.6
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	114.9	114.6
Prasības pret finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	4 260.6	4 432.3
Prasības pret mājsaimniecībām	3 190.6	3 357.4
Neklasificētie aktīvi	737.5	782.0
Pamatlīdzekļi	145.0	144.0
Nauda ceļā	22.2	21.8
Pārējie aktīvi	87.8	89.3
Prasības pret rezidentu MFI (t.sk. ieguldījumi)	482.4	526.9
Aktīvi pavisam	13 056.3	13 490.4
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>453.0</i>	<i>454.0</i>
Noguldījumi uz nakti latos	1 369.2	1 412.0
Valsts nefinanšu sabiedrību	55.8	64.7
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	561.9	571.6
Mājsaimniecību	751.5	775.7
Termiņnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu latos	738.3 ¹	750.3
Valsts nefinanšu sabiedrību	103.5 ¹	92.7
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	179.8	187.6
Mājsaimniecību	455.0	469.9
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	1 571.8	1 631.2
Valsts nefinanšu sabiedrību	17.3	17.8
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	494.1	497.9
Mājsaimniecību	1 060.5	1 115.6
Centrālās valdības noguldījumi	161.3 ¹	154.2
Vietējās valdības noguldījumi	128.6 ¹	141.5
Tranzītfondi	4.7	4.7
Ārzemju pasīvi	6 979.5	7 214.9
Saistības pret MFI	3 875.0	4 093.9
Saistības pret ne-MFI	2 870.3 ¹	2 870.8
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	234.3	250.2
Saistības pret Latvijas Banku	1.2	0
Emitētie parāda vērtspapīri	319.0	319.8
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	34.4	32.8
Kapitāls un rezerves	1 010.4	1 038.1
Rezidentu	597.0	624.8
Nerezidentu	413.3	413.3
Uzkrājumi parādiem un saistībām	86.2	86.1
Neklasificētie pasīvi	651.6	704.8
Nauda ceļā	130.1	141.1
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	82.9	80.7
Saistības pret rezidentu MFI	438.6	483.0
Pasīvi pavisam	13 056.3	13 490.4
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>453.0</i>	<i>454.0</i>

¹ Dati precizēti.

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).

© Latvijas Banka, 2006

 Pārpublicējot obligāta avota norāde.
 Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

 Latvijas Banka
 K. Valdemāra ielā 2A, Rīgā, LV-1050
 Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>
info@bank.lv